

Fock Jenő fogadta A. H. Boermát

Szerdán a Hotel Duna Intercontinentalban G. de Oteyza spanyol mezőgazdasági államtitkár elnökletével folytatott tanácskozását a FAO (az ENSZ élelmezési és mezőgazdasági szervezete) VII. európai reigonalis konferenciája. A munkailésen ott volt A. H. Boerma, a FAO vezérigazgatója is.

A küldöttek az európai mezőgazdaság középtávú fejlesztési tervét, a világelelmezési program munkáját és a szervezet munkájával kapcsolatos különféle kérdéseket vitatták meg. Nagy érdeklődés kísérte F. Aquinónak, a világelelmezési program igazgatójának előadását.

A konferencián felszólalt Kazareczki Kálmán miniszterhelyettes, a FAO magyar-nemzeti bizottságának elnöke. Magyarország további támogatásáról biztosította a világelelmezési programot. Elmondotta, hogy a kormány határozata alapján az ország további élelmiszereket ajánl fel a program javára. Egy másik napirendi ponthoz kapcsolódóan támogatta azt a javaslatot, amely szerint a FAO európai központját Genfből Rómába kellene áthelyezni.

Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke szerdán a Parlamentben fogadta A. H. Boermát, a FAO vezérigazgatóját. A megbeszélésen jelen volt dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezési miniszter és Kazareczki Kálmán miniszterhelyettes, a FAO magyar-nemzeti bizottságának elnöke.

Somogyi Károlyné felvétele

KARAMBOL

Nem adta meg az elsőbbséget tegnap kora délelőtt a Római körút és a József Attila sugárút találkozásában Görbe Sándor (maroslelei lakos) Nysa kis teherkocsijával a József Attila sugárúton közlekedő Dekány Ernő hódmezővásárhelyi lakos által vezetett Moszkvics furgonnak. A baleset következtében Dekány Ernő megsérült, az anyagi kár mintegy 10 ezer forint.

Kétszerannyi magyar színmű születik

Színházművészetünk más művészeti ágakkal együtt jelentős produkciókkal gazdagította művészeti életünket a két pártkongresszus közötti időszakban. A színházak évente átlagosan 225 bemutatót tartottak: így a bemutatók száma négy év alatt 889 volt. Ebből régi magyar próza 62, új magyar mű 230, zenés hazai színpadi alkotás pedig 209 volt. A bemutatókon 56 százaléka magyar frók alkotásait láthatta a közönség. 1966-ban 26 új magyar dráma szerepelt a színházak műsorán, 1969-ben már 44. Az utóbbi négy évben bemutatott 185 eredeti magyar drámából 96-ot vidéken játszottak először.

A két kongresszus között eltelt négy év során bővült a nyári szabadtéri fórumok: egyebek között a Szentendrei Theatrumban és a Gyulai Várjátékokkal. Köztük a szegedi játékok, valamint a fővárosi szabadtéri produkciók

nemzetközileg is egyre jelentősebbek.

A magyar színházi társulatok 1966. és 1969. között 35 alkalommal szerepeltek szocialista, 18 alkalommal pedig kapitalista országokban. A négy év alatt 61 magyar dráma mutatott be külföldön.

A színházi előadások látogatóinak száma kis mértékben ugyan, de folyamatosan csökkent: az 1966-os 5,1 millióval szemben 1969-ben 4,8 millió volt. Ugyanakkor 9 ezerrel növekedett a bérlet tulajdonosok száma: 1969-ben a budapesti színházak 53 ezer, a vidékiek pedig csaknem 100 ezer bérletet tartottak nyilván.

Figyelemre méltó a fiatalok színházlátogatásának alakulása is: 1969-ben 2736 ifjúsági színelőadást tartottak — egymilliónál több fiatal néző részvételével, ez 386 előadással továbbá 66 ezer ifjú nézővel jelent többet, mint a IX. kongresszus évében elért eredmények.

Szélesebb kapuból

Tisztelt Kelemen Péter! Rossz, hanyag levélíró vagyok, tekintsen el tehát a formaságoktól, és bízom benne, nem veszi zokon, ha nyílt papíron válaszolok. Szerkesztőségünkbe levelet írt egyik dolgozatomhoz, a fizikai dolgozók gyermekeinek támogatásáról kerekített több, közfigyelemre számító mondatot. Összintén, nem szenvedélytelenül. Kötelezőnek érzem, hogy hasonlóképpen válaszoljak. (Noha gyanítom, levélváltásunk sem fedezi fel a spanyolviaszt: a témát már sokan sokfelé kimerítették.)

„Hirdetjük, hogy a mi társadalmunkban — írja — megszűnt az egyenlőtlenség, az előjogok gyakorlása. Az iskolában régen eltörölték a kategorizálást, mivel indokolt hát ez a visszanyarodás? A jelenlegi értelmiség nagyrészt egyszerű kisemberek, nem kevés mértékben fizikai dolgozók soraiból nőtt ki, joggal állíthatjuk, hogy társadalmunkhoz hű, haladó gondolkodó és értelmiség gyerekei tanulnak iskolánkban. Semmi sem indokolja tehát a megkülönböztetést. Fenyegés a veszély, hogy az arányszámjavítást szolgálva a nem éppen tehetségesek jutnak jogtalan előnyökhöz, a jobbakkal szemben. Mindenki tehetsége és szorgalma alapján tanulhasson tovább” — tesz pontot levele végére, melyből a fentiek mellett még ideidézném: „Van már ebben az országban elég irányító, vezető és adminisztrátor, de ki fog, könyörögm, nálunk végül is fizikai munkát végezni.”

Felesleges most hosszú nekifutással a múltat előcitolni. Ön is emlékszik a származás szerinti beiskolázásokra, mikor adminisztrációs eszközökkel pótolták a munkás-paraszt szülői gyerekeinek felkészülési hiányosságait. Ezen túljutottunk. Persze akkor sem a munkás-paraszt fiatalok társaságában állt a józan ész, inkább azok mellett, akik a kötött létszámkeretek közé tehetségük, ambíciójuk ellenére sem fértek be. Ma — és itt a minőségi különbség — nem az értelmiségi szülői kitűnő fejű pályárasztat gyerekeivel szemben tesszünk igaztalan megkülönböztetést. Azt akarjuk, hogy a fizikai dolgozók fiaival-lányaival azonos feltételek mellett pályázzanak a továbbtanulás esélyeire. Azt akarjuk — a párt irányelvei azt várják el —, hogy gazdasági, szociális és pedagógiai csatornákon menjünk értük, segítségük megközelítően olyan lehetőségekhez, melyeket az orvos, a pedagógus, az ügyvéd gyereke otthonról kap.

Jelenleg még nincs azonos „súlycsoportban” a kétkezi munkás — vagy a

kollégiumba, alberletre városba költözött gimnazista parasztfiú — és mondjuk, a jó nevű orvosprofesszor középis-kolás gyereke. Az egyik kénytelen beérni a naprakész iskolai anyag elsajátításának kiizzadott délutánjaival, esteivel — a másik otthonról segítséget, tapasztalatot, eligazítást, intellektuális szakmai támogatást hoz. Az egyiknek fejében a nagy napi készülési igyekezetben meg sem fordulnak olyan dolgok, melyekről a másikat apu felvilágosítja. Az iskolás tanulóévekben felhalmozott vékony pluszismeretek az egyetemi felvételen kőver pontokká érnek, egy-két elhullatott vagy megszerzett pont életutakat határoz meg: kalauzol révbe vagy tanácsol el. A felvételi vizsgákon már nincs megkülönböztetés: ott, ahol azonos mércével — és titkosan — bírálnak el teszteket, dolgozatokat, nincs helye a kalkulálgatásnak. Ha figyelmesen elolvasta cikkünkben az egyetem rektorhelyettesének nyilatkozatát, egyértelműen leszögezi, a tehetséges munkás-paraszt fiatalok sorsa nem a felvételen és nem a vizsgázatokon áll vagy bukik — sokkal előbb, sokkal szélesebb szinten, a társadalomban. Eppen az a célunk, hogy addigra sikerüljön nyitni a pályázókat. A felvételi tisztasága, művelődéspolitikánk szelleme követeli, hogy a társadalom tárja szélesebbre a leendő értelmiség kinyitókáit: a felvételi bizottságok előtt egyaránt felkészült pedagógusgyerekek és munkásfiú legyen próbát. Egészséges versenyt hirdetünk tehát. Nem akarunk gusztustalan káderpolitikát — de azt sem, hogy az egyetemi felvételek ügyvédek, tanárok, orvosok, vállalatigazgatók, főkönyvelők, funkcionáriusok magánügye: belügye legyen.

Igyekszem tárgyilagos maradni: ha el nem felejtünk, Magyarországon munkás-paraszt hatalom van. Ettől a hatalomtól igazán méltányos, ha nyílt és tiszta versenyt hirdetve nem felelkezik el legsajátabb fiatalságáról sem.

Tisztelt Kelemen Péter! Abban persze igaza lehet, hogy a tiszta elvek nem szükségszerűen tiszta gyakorlatban valósulnak meg. „Hogy — idézem — elhangzott az egyik tekintélyes iskolaigazgató szájából, nem is éppen zárt körben, a statisztika javítása érdekében gyengébb eredménnyel is felveszik a fizikai dolgozók gyermekeit.” Optimista vagyok. Kivételek, sajátos értelmezések voltak is, lesznek is — belőlük éppúgy hibás általános konzekvenciákat leszűrni, mint észrevétlenül elhaladni mellettük. De a kivételek ugyebár a szabályt is erősítik...

Nikolányi István

Emberek helyett gépekkel

Ügyvitelgépészeti kiállítás és konferencia

A Közlekedéstudományi Egyesület ma, csütörtökön, 24-én és pénteken, 25-én rendezi meg az első országos közlekedési szervezési és ügyvitelgépészeti konferenciát. Ebből az alkalomból a rendezőség tegnap, szerdán a szegedi újságíróklubban tájékoztatta az újságírókat Kmety Antal, a Számítástechnikai Tájékoztató Iroda igazgatója, rövid beszédben mutatta be a magyarországi számítástechnika fejlődését.

Amint érdekes bevezető előadásában elmondotta, hazánkban lényegében 1957—58-ban rakták le a számítástechnika alapjait, amikor a

Magyar Tudományos Akadémia programjának keretében megépült az első hazai számítógép. Sajnos, a nemzetközi fejlődéstől elmaradtunk ugyan, de az elmúlt három évben még így is sikerült mintegy száz „gondolkodó” gépet hasznos munkába állítani. Mint ismeretes, a gazdasági bizottság állást foglalt az intenzívebb fejlesztés mellett, s ennek alapján a következő ötéves tervben újabb gépek százait alkalmaszunk majd, az ötéves terv végére hazánkban 500 számítógép működik majd. Figyelmet érdemel, hogy ebből 350-et a Magyar Elektrotechnika alapítvány MÉRŐKÉSZÜLÉK Gyára készít Franciaországtól

vásárolt szabadszám alapján. Kmety Antal az újságírók kérdésére válaszolva azt is megemlítette, hogy — csakúgy, mint más országokban — hazánkban sincs teljesen kihasználva minden működőképes számítógép, s ennek egyik oka, hogy még nem sikerült megtalálni a legcélravezetőbb alkalmazási módszereket. Valamennyi KGST országban, különösen a Szovjetunióban a kérdés megismerésén számos tudós fáradozik, s várható, hogy az elkövetkezendő években a tervgazdálkodáshoz legjobban megfelelő elveket is kidolgozzák.

Az első közlekedési szervezési, ügyvitelgépészeti konferenciáról, valamint a Szegeden megnyíló ügyvitelgépészeti kiállításról Elek György, a MÁV szegedi igazgatóságának helyettes vezetője tájékoztatta az újságírókat. Megtudtuk, hogy a szegedi Horváth Mihály utcán képtárban kiállított, működőképes írőautomaták, távirógépek, adatátviteli berendezések a kiállítás tartama alatt távkapcsolatban állnak budapesti testvéreikkel. A rendezők azt kívánják bemutatni a Soemtron, az Orion, Razdan stb. gépekkel, hogy a mai korszerű és magas követelmények között az információkat csak ezekkel a berendezésekkel lehet-e gyorsan eljuttatni.

A konferencia ma 9-kor ünnepélyes keretek között nyílt meg a szegedi Tiszasszálló koncerttermében, majd szakmai előadásokra került sor. A Horváth Mihály utcai ügyvitelgépészeti kiállítás megtekintése díjtalan.

M. L.

Kolumbárium épül Szegeden

Szépíteni kell a temetőket

Talán furcsa dolog nyomtatásban beszélni a temetőkről. Hiszen annyi minden van fátját köréjük. A tapintat, a kegyelet és az emlékek. De éppen ezért kell inni róluk, hogy vajon méltóak-e a szegedi temetők a halottaink iránti kegyelethez. A temetőhöz kapcsolódó egyéni szemlélet mellett a társadalmi szemléletről is kell beszélni.

Olyan kérdés ez, melynek fontosságát már jelezte az idej kormányhatározat és a minisztériumi rendeletek. Ezek alapján foglalkoznak a városi tanács építési osztálya is a temetők ügyével.

Szegeden a temetők nagy része felekezeti tulajdonában van. A Belvárosi temetőt tartja fenn a tanács. És lényegében ez felel meg egyedül a mai igényeknek. Bár gondok itt is akadnak bőven. A város jó néhány más temetőjében korszerűtlen a ravatalozó. Így ha máshol temetkeznek is, sokszor igénybe veszik az ottani új épületeket.

Mitől is függ tulajdonképpen az, hogy megfelelő-e egy temető? Mindenekelőtt nyilván a korrall változó emberi igényektől. Attól, hogyan tud mindannak megfelelni, amit elvárnak tőle. És manapság ez az elvárás sok mindenre vonatkozik. Pontosabban: ez már nem is csak elvárás. Alap-

vétő dolgokat ma már meg is követelnek a temetőktől. A parkosítást, rendet, tisztaságot. Az ép kerítéseket, villanyvilágítást, szép ravatalozót, utakat, melyeken a sírokat megközelíthetjük. Enélkül temetőt már nem nagyon lehet elképzelni. Vajon Szegeden megvan-e mindez? Bizony, nem mindenütt. Legalábbis így érzi az ember a város egy-egy temetőjét járva. Más érzéni és más tudni. Eppen ezért a tanács megbízta a temetők kezelésével is foglalkozó Városgazdálkodási Vállalatot, készítsen egy összehasonlító felmérést a város sírkertjeiről. Megvanak-e mindenhol azok a körülmények, feltételek, melyeket mindenki jogosan várhat el.

Bár a felmérés még csak készül, a Belvárosi temető fejlesztésére már megvanak a tervek. Az egyre általánosabbá váló hamvasztásos temetkezés elterjedésével az urnák elhelyezésére szükségessé vált egy új, az emberi emlékekhez méltó hely építése. Már kész van az új kolumbárium tanulmányterve, melynek építéséhez még a negyedik ötéves tervben hozzákezdnek. A tervek közt szerepel az is, hogy a temetkezés: vállalat feladatához méltó, az emberi érzéseket tisztelőben tartó új helyiséget kapjon a Belvárosban.

A Belvárosi temető fejlesztése mellett a többi állapotán is javítani kell. Ha a felmérés elkészül, annak alapján rendbe kell hozni azokat is. Tisztán és szépen tartani őket, hogy halottaink emlékeinek, a magunk emberségének kijáró tisztelő és kegyelet szimbólumaivá válhassanak. Hogy feladatuk betöltésére a ma szintjén képesek legyenek.

Sz. I.

Kétezer szobor

Elkészült a Marx—Engels emlékmű

Fennállása óta 15 év alatt kétezer szobor hagyta el a budapesti képzőművészeti kivitelező és iparvállalat városligeti műtermét. Ebből több mint 200 emlékmű ma már az ország köztereit díszíti és az elkészült portrék száma is meghaladja az 500-at.

Most készült el Segesdi György Marx—Engels szobra, amely a pártközpont épülete elé kerül, a Jászai Mari térre. A November 7-i ünnepségek során avatják fel Zalaegerszegen Marton László Lenin szobrát, s

ugyaneből az alkalomból kap szobrot Békéscsaba is. Előreláthatólag novemberre állíttják fel Budapest a Március 15. téren Tar István különleges méretű díszkútját. Radnóti Miklós bronz portréját, Varga Imre alkotását Salgótarjánban helyezik el. Szőnyben pedig Dobi István szobrát leplezik majd le jövőre. Kap felszabadulási emlékművet Dunaújváros, Letenye, a budapesti XV., és XII. kerület pedig szovjet emlékművet. Varga Imre „Partizán mementót” tervezett, s ennek kivite-

zésére is a Városligetben vállalkoztak. Ezt jövőre Újpesten avatják fel.

A kivitelező és iparvállalat gyakran kap a határokon túlról is megrendelést. Tavaly például a budapesti szakemberek készítették, csehszlovák felkérésre, a beszercebányai emlékművet. Az idén mintegy 20 ezer dollár értékben kaptak megrendelést olyan országoktól, mint Franciaország vagy Kanada. A vállalat a közterekre még ki nem került alkotásokat a Városligetben kis szabadtéri kiállításon tárja a közönség elé.